

Isaac Asimov - Hogy ne emlékezzünk...

1.

Ami John Heatht illeti, az volt a baj vele, hogy menthetetlenül szürke és átlagos volt. Ezt biztosan tudta. És ami még rosszabb, érezte, hogy Susan is gyanítja a dolgot.

Ez pedig azt jelenti, hogy soha nem lesz képes nyomot hagyni a világban vagy felhágni a számlálóra csúcsára a Quantum Gyógyszernél, ahol a többi fiatal tisztviselő között ő is egy fontos apró csavar volt a gépezetben.

És ha állást változtatna, ott se.

Magába révedt. Két hét múlva összeházasodnak, és Susan kedvéért iszonyúan szeretett volna egy kicsit emelkedni. Örülten szerelmes volt, és imponálni akart a lánynak.

De csak a halálos szürkeség tátongott előtte.

Susan Collins szerette John-t, miért is ne szeretete volna? Meglehetősen jóképű volt, értelmes és komoly; szerető társ. Ha nem vakította is el a lányt tündöklésével, legalább nem zaklatta fel a hóbortjaival. Nem voltak hóbortjai.

Susan felpaskolta a kispárnát, melyet John a feje alá szokott tenni, amikor hátradőlt a karosszékekben, és odaadta neki a pohár italt. Mielőtt elengedte volna a poharat, megbizonyosodott róla, hogy John jól fogja-e.

- Gyakorolom, hogy jól bánjak veled, Johnny - mondta. - Jó feleséged akarok lenni. John belekortyolt az italába.

- Nekem kell inkább megemberelnem magam - mondta csüggedten. - Többet keresel, mint én.

- Ha összeházasodunk, minden a közösbe kerül. A Johnny & Sue cég egy könyvelést vezet majd.

- Te kell, hogy vezesd, holtbiztos, hogy összezavarnám, ha megpróbálkoznék vele.

- Mert eleve nem hiszed, hogy sikerülhet. Hányra jönnek a barátaid?

- Talán kilencre. Vagy fél tízre. És nem egészen barátok. Csak a Quantum kísérleti laborbeli fickók.

- Biztos vagy benne, hogy nem kell valamivel megkínálnunk őket?

- Azt mondták: "vacsora után". Jól emlékszem. Ez olyan üzleti dolog.

- Ezt nem említetted - nézett rá fürkészően Susan.

- Mit nem említettem?

- Hogy üzleti dolog. Ez biztos?

John megzavarodott. Az erőfeszítés, hogy pontosan visszaemlékezzen valamire, mindig összekavarta.

- Úgy mondták... azt gondolom...

Susan azzal a szelíd csalódottsággal nézett rá, mint aki egy barátságos kiskutyát kap, akinek sejtelve sincs róla, hogy a mancsa csupa sár.

- Ha tényleg gondolkodnál, amikor azt mondd: úgy gondolom, nem lennél örökké ilyen bizonytalan - mondta. - Hiszen nem lehet üzlet. Ha az lenne, odabent találkoznátok.

- Ez bizalmas - érvelt John. - Nem akartak odabent. És a lakásomon sem.

- De miért éppen nálam?

- Ó, én javasoltam. Mindenképpen jobb, ha jelen vagy úgy gondoltam. Végül is a John & Sue céggel lesz dolguk, nem?

- Attól függ - mondta Susan -, miféle bizalmas dolog ez. Nem is utaltak rá?

- Nem, de nem árt majd odafigyelni. Olyasmi lehet, ami jókorát lendíthet rajtam odabent.

- Épp rajtad? - kérdezte Susan.
- Miért ne épp rajtam? - vágott vissza megbántottan John. - Csak arra gondoltam, hogy a te beosztásod nemigen kívánja meg az olyan bizalmas dolgok ismeretét, és hogy...
Megcsörrent a kaputelefon. Susan beleszólt valamit, és visszajött a szobába.
- Jönnek már.

2.

Az ajtó előtt ketten álltak. Egyikük Boris Kupfer, akivel John már beszélt néhányszor - jól megtermett, izgékony alak, arcán a friss borotválkozás kékes árnyalatával.

A másik, David Anderson, alacsonyabb és fegyelmezettebb. Élénk szeme fűgén járt ide-oda, semmi nem került el a figyelmét.

- Susan - mondta tétován John, még mindig a nyitott ajtót tartva -, ők a munkatársaim, akikről beszéltem. Boris... - megint nem tudott visszaemlékezni, és megakadt.

- Boris Kupfer - mondta rosszkedvűen a testesebbik, zsebében aprópénzt csörgetve. - Ő meg David Anderson. Igazán kedves, Miss...

- Susan Collins.

- Igazán kedves, hogy Mr. Heath rendelkezésére bocsátja a lakását ehhez a kis magánbeszélgetéshez. Sajnáljuk, hogy háborgatjuk a magánéletében, és raboljuk az idejét, s még inkább lekötelné, ha egy időre magunkra hagyna bennünket.

Susan rámeredt.

- Úgy érte, hogy menjek el moziba, vagy a másik szoba is. jó lesz?

- Ha talán meglátogatná egy barátját...

- Nem - mondta elszántan Susan.

- Természetesen ön rendelkezik az idejével. Akkor mozi?

- A nemet úgy értettem - mondta Susan -, hogy itt maradok. Tudni akarom, hogy mi ez az egész.

Kupfer elképedtnek látszott. Egy pillalatra Andersonra nézett, aztán azt mondta:

- A dolog - mint remélem, Mr. Heath már elmondta önnek - bizalmas természetű.

- Elmondtam neki - feszengett John -, Susan érte...

- Susan nem érte - mondta Susan. - És nem is hajlandó megérteni, hogy miért kellene kimaradnia ebből az egészszöböl. Ez az én lakásom, és Johnnyval két hét, pontosan két hét múlva összeházasodunk. Mi vagyunk a Johnny & Sue, és maguk ezzel a céggel állnak szemben.

Anderson most szólalt meg először. Meglepően mély hangja volt, és olyan sima, mintha viasszal kenték volna be.

- Boris, a hölgynek igaza van. Mint Mr. Heath jövődö feleségét, komolyan érdekelheti a javaslat, amiért idejöttünk. Hiba volna őt kirekeszteni. Kíváncsisága olyan heves, hogy most már, ha távozni akarna, én ragaszkodnék hozzá a legjobban, hogy maradjon.

- Akkor, barátaim - mondta Susan -, találjuk ki, hogy ki mit iszik, és ha behoztam az italokat, kezdhetjük.

A két vendég meglehetősen mereven üldögélt, és megfontoltan kortyolgatták az italukat. Aztán Kupfer megszólalt:

- Nézze, Heath. Nem tételezem fel, hogy túl sokat tud a Társaság munkájának kémiai részleteiről, az agyra ható szerekről például...

- Egy szikrát sem - felelte nehézkesen John.

- Miért is tudna? - jegyezte meg Anderson selymesen. - Ez olyasvalami... - kezdte Kupfer, feszélyezett pillantást vetve Susanra.

- A technikai részletek szükségtelenek - mondta Anderson olyan halkán, hogy szinte hallani sem lehetett. Kupfer enyhén elvörösödött.

- Tehát technikai részletek nélkül. A Quantum Gyógyszer foglalkozik olyan anyagokkal, melyek közvetlenül az agyra fejtik ki hatásukat, s az eredmény az agy tökéletesebb működése.

- Nagyon komoly munka lehet - mondta higgadtan Susan.

- Az - felelte Kupfer. - Az emlősök agyában több száz jellemző molekulatípus fordul elő, melyekkel sehol másutt nem találkozhatunk. Ezek szabályozzák az agytevékenységet, beleértve azt is, amit mi intellektusnak nevezünk. Munkánk a legszigorúbb biztonsági ellenőrzés alatt folyik, ezért nem kíván Anderson, részleteket közölni. Azt elmondhatom azonban, hogy az állatkísérleteknél nem jutottunk messzebb. És nem léphetünk tovább, ha nem ismerjük meg az emberre gyakorolt hatásokat.

- Miért nem próbálják ki? - kérdezte Susan. - Van valami akadály?

- A nyilvánosság reakciója, ha valami balul ütne ki.

- Akkor csinálják önkéntesekkel.

- Nem megoldás. A Quantum Gyógyszer nem kockáztathatja, hogy rossz sajtója legyen, ha bármi is rosszul alakul.

- Maguk ketten a tilosban járnak, ugye? - nézett rájuk kajánul Susan.

Anderson egy intéssel elnémította a szólni készülő Kupfert.

- Nos, engedje meg, hogy, röviden elmagyarázzam és vége legyen a köntörfalazásnak. Ha sikerül a dolog, a jutalom óriási lesz. Ha kudarcot vallunk, a Quantum Gyógyszer kirúg minket, és érdemünk szerint megfizetünk, például a karrierünkkel. Ha arra kíváncsi, hogy miért vállaljuk a kockázatot, hát azért, mert nem hisszük, hogy van kockázat. Meglehetősen biztosak, vagyunk abban, hogy sikerül, és teljesen biztosak abban, hogy veszélytelen. A cég nem vállalhat kockázatot, de mi igen. Folytassa, Kupfer!

- Van egy memóriakészítményünk, amelyik az eddig alkalmazott összes állatnál bevált. Elképesztő mértékben növekedett a tanulási képességük. Kizárt, hogy ne működjön az embernél.

- Ez izgalmasan hangzik - mondta John.

- Az is - felelte Kupfer. - A memória nem javul, ha az agyat információ hatékonyabb raktározására serkentjük. Minden kísérletünk azt bizonyítja, hogy az agy szinte végtelen mennyiségű információt tárol, tökéletesen és folyamatosan. A nehézség a lehívásnál van. Hányszor volt már úgy, hogy a nyelve hegyén volt egy név, és képtelen volt felidézni? Hányszor nem jutott eszébe valami, amiről tudta, hogy tudja, és hányszor bukkant fel órák múlva, amikor egészen máson járt már, az esze? Jól mondom, David?

- Kitűnő - mondta Anderson. - A visszakeresés gátlás alatt van; úgy gondoljuk, ezért, mert egy túl tökéletes rögzítő-felidéző rendszerrel az emlősagy túlszaladna saját szükségletein. Sokkal több információt tárol mint amennyire szüksége van, vagy amennyit használni képes, és ha minden pillanatban mind "kéznél" volna, az állat nem tudna választani közülük. A helyes cselekvéshez. A lehívás gátolva van tehát, hogy egyidejűleg csak egy kezelhető mennyiségű információ jöhessen felszínre, és a keresett adatokat ne zavarja a felbukkanó számtalan felesleges.

Az agyban jelen van egy bizonyos vegyület, amely gátolja az adatok lehívását. nekünk pedig van egy szerünk, amely semlegesíti ezt az inhibitort. Úgy hívjuk, hogy Disinhibitor, és a lehetőségek határáig bizonyosak vagyunk benne, hogy semmiféle mellékhatása nincs.

Susan felnevetett.

- Tudom, mi jön most, Johnny. Uraim, abba hagyhatják. Ezek szerint az információk felidézése azért gátolt, hogy, az emlősök hatékonyabban reagálhassanak, a Disinhibitornak pedig nincs mellékhatása. Akkor viszont a Disinhibitor rontja az emlősök reakcióképességét, talán, arra is képtelenné teszi őket, hogy egyáltalán válaszokat adjanak a külső hatásokra. És maguk most azt, fogják javasolni, hogy próbáljuk ki a szert Johnnyn, és nézzük meg, vajon, katonai dermed-e, vagy sem.

Anderson felállt, az ajka remegett. Néhányszor fel-alá járkált a szobában, aztán visszaült,

újra nyugodt volt, és mosolygott.

- Ez, Miss Collins, először is adagolás kérdése. Mint említettük, a kísérleti állatok tanulási képessége jelentősen megnövekedett. Az inhibitor természetesen csak részlegesen semlegesítettük. Továbbá jó okunk van feltételezni, hogy az emberi agy képes működni az inhibitor teljes hiányában is. Az emberi agy jóval nagyobb, mint bármelyik eddigi kísérleti állaté, és mindannyian tudjuk, hogy az absztrakt gondolkodásra való képessége semmihez sem hasonlítható.

Ez az agy a tökéletes felidőzésre, emlékezésre teremtődött, de az evolúció vak erői nem gondoskodtak az inhibitor eltüntetéséről, melyre az alsóbbrendű emlősöknek volt szükségük, akiktől származunk.

- Biztos ebben? - kérdezte John.

- Nem lehet biztos benne - mondta közönyösen Susan.

- Biztosak vagyunk benne - mondta Kupfer -, de szükségünk van bizonyítékra, hogy meggyőzhessük az embereket. Ezért kell emberrel próbát tenni.

- Történetesen Johnnal - szökött Susan.

- Igen.

Ami - folytatta Susan - elvezet a legfontosabb kérdéshez: miért éppen vele?

- Nos - mondta vontatottan Kupfer -, olyasvalakire van szükség, akinél a legvalószínűbb és a legkönnyebben kimutatható a siker. Túl alacsony szellemi képességekkel rendelkező személynek veszélyesen nagy dózis Disinhibitor kellene adnunk, egy briliáns elménél viszont nem lenne látványos a hatás. Átlagos emberre van szükségünk. Szerencsére a Quantumnál megvan minden alkalmazott testi és szellemi "törzskönyve", amelynek alapján - meg egyébként is Mr. Heath az ideális.

- Az abszolút szürke? - kérdezte Susan.

John megütközött a kifejezés hallatán, melyet legbelső, kényes, titkának érzett.

- És aztán? - vágott közbe hevesen.

- Igen - felelte Kupfer Susannak, nem is törődve John kitörésével.

- És nem lesz az, ha aláveti magát a kísérletnek?

Anderson ajkán újra megjelent az üres, éles mosoly.

- Pontosan. Nem lesz többé az. És ez olyasvalami, amin gondolkozniuk kell, ha azt tervezik, hogy összeházasodlak. A Johnny & Sue miatt is, ahogy az imént nevezte. Ami azt illeti, nem hiszem, hogy ez a cég túlságosan magasra jutna a Quantumnál, mert, bár Mr. Heath megbízható alkalmazott, de - ahogy ön mondta - abszolút szürke. A Disinhibitor jóvoltából azonban kiemelkedő egyéniséggé válhat, és szédítő iramban haladhat felfelé. Gondolják meg, mit jelent ez a J&S-nek.

- És mit veszthetünk? - kérdezte sötéten Susan.

- Nincs mit veszíteniük - válaszolta Anderson. - Egy ésszerű dóziszról van szó, melyet a szervezetébe juttatunk a laboratóriumban holnap - vasárnap. Az egész emelet a miénk. Pár órán át megfigyelés alatt tartjuk. Biztos, hogy minden sikerülni fog. Ma mesélnék önnek azokról a precíz kísérletekről meg a mellékhatások mindenre kiterjedő vizsgálatáról...

- Állatokon - szöközte le Susan. Johnny azonban hirtelen megszólalt:

- Döntöttem, Sue. Mostanáig éltem ebben a halálos szürkeségben. Megér némi kockázatot, hogy talán véget vethetek neki.

- Johnny - mondta Susan -, ne ugorj bele csak így...

- A cégre is gondolok, Susan. Bele akarom adni, amit tudok.

- Jó - mondta Anderson. - Azért aludjanak rá egyet. Írtunk egy szerződést, itt hagyunk, belőle két példányt. Nézzék át és írják alá. És kérem, ne mutassák meg senkinek, akár aláírják, akár nem. Reggelre itt leszünk, és elvisszük önöket a laboratóriumba.

Mosolyogtak, felkeltek és távoztak.

John kínos figyelemmel átnézte a szerződést, majd felpillantott.

- Bele kéne vágnom, nem gondolod?
- Nyugtalanít - felelte Susan.
- De hát ha egyszer esély van rá, hogy kikerüljek ebből a halálos szürkeségből...
- Mi bajod van vele tulajdonképpen? - kérdezte Susan. - Annyi ütődöttel és kriplivel találok már rövid kis életemben, hogy nagyon is örülök egy ilyen helyes, átlagos pasinak, mint te, Johnny. Tudod, én is halálosan szürke vagyok.
- Te? Ezzel a külsővel? Ilyen alakkal?
- Susan árnyalatnyi önelégültséggel nézett végig magán.
- Jó - mondta. - Akkor egy káprázatos halálszürke vagyok.

3.

Az injekciót vasárnap reggel nyolckor adták be Johnnak, nem egészen húsz órával azután, hogy a javaslat elhangzott. A számítógéppel összekapcsolt műszer érzékelői tucatnyi ponton tapadtak Johnny testéhez, Susan pedig árgus szemekkel figyelte a jelenetet.

- Engedje el magát, Heath - mondta Kupfer. - Minden rendben van. Az izomfeszültség azonban gyorsítja a szívverést, nő a vérnyomás, és ez befolyásolhatja az eredményt.
- Hogy engedjem el magam? - mormogta John.
- Befolyásolhatja az eredményt? - vágott közbe Susan élesen. - Esetleg annyira, hogy kicsúszik a kezükből az egész?
- Nem, dehog - csitította Anderson. - Boris azt mondta, hogy minden rendben van, és neki elhiheti. Arról van csak szó, hogy az állatok az injekció előtt nyugtatót kaptak, most azonban ezt nem tartottuk szükségesnek. Ha nem használunk nyugtatót, várható bizonyos feszültség. Csak lélegezzen lassan, és próbálja csökkenteni.
- Késő délután volt, mire Johnnyről lekapcsolták a berendezést.
- Hogy érzi magát? - kérdezte Anderson.
- Ideges vagyok - felelte Johnny. - Különben semmi.
- Fejfájás?
- Nincs. De szeretnék kimenni a fürdőszobába. Ágytállal nemigen tudok pihenni.
- Hogyne, tessék.
- Johnny felkelt, a homlokát ráncolta.
- Nem érzek változást az emlékezőképességemben mondta tétován.
- Időbe telik - felelte Anderson -, és fokozatos. A Diszinhibítornak fel kell szívódnia a véráramból az agyvelőbe.

4.

Már majdnem éjfél volt, amikor Susan megtörte a nyomasztó csendet, melyben egyikük sem figyelt túlságosan a televízióra.

- Itt kell maradnod éjszakára - mondta. - Nem hagylak egyedül, amikor azt se tudjuk, mi fog történni.
- Nem érzek semmit - mondta John komoran. - Még mindig ugyanaz vagyok.
- Az nekem bőven elég. Érzek fájdalmat, kellemetlenséget vagy valami szokatlant?
- Azt hiszem, nem.
- Bárcsak ne mentünk volna bele ebbe az egészbe... - A cég... - mosolygott ernyedten Johnny - vállalnunk kell a kockázatot.

5.

John rosszul aludt, és kedvetlenül, de a szokott időben ébredt. A munkába is pontosan érkezett, hogy elkezdje az új hetet.

Kedélytelensége azonban délelőtt tizenegy körül magára vonta közvetlen főnöke, Michael Ross, nem túl megtisztelő figyelmét. Ross tagbaszakadt, sűrű, fekete szemöldökű ember volt, és úgy nézett ki, ahogy egy rakodómunkást képzelnek el az emberek. John aránylag jól kijött vele, bár nem kedvelte.

- Hol a szokott jó kedély, Heath? - kérdezte mély baritonján. - Mi van tréfáival s a víg kacagással? - Ross gondot fordított beszédének egyfajta modoros finomságára, mintha ellensúlyozni akarná a dokkmunkás látszatot.

- Nem érzem túl jól magam - pillantott fel John.

- Macskajaj?

- Nem, uram - felelt John hűvösen.

- Mosolyogjon hát. Barátokat aligha nyer, ha csak bogáncsot szór szerteszt, amint a pagonyon át futoz.

John nyüszíteni szeretett volna. Ross szépelgését csak a legjobb pillanatokban viselte könnyen, és ezek most nem voltak jó pillanatok.

És hogy még rosszabb legyen, hirtelen megérezte egy dohos cigaretta visszaszítító szagát, amiből tudni lehetett, hogy James Arnold Prescott, az eladási részleg vezetője valahol a közelben van.

Így is volt. Prescott belépett, körülnézett és megszólalt:

- Mike, mit és mikor adtunk el Rahwaynek a múlt tavasszal vagy akörül? Valami istenverte probléma van vele, és azt hiszem, nem táplálták be pontosan a gépbe.

Bár a kérdés nem neki szólt, John azonnal válaszolt:

- Negyvenkét ampulla PCAP. Április 14-én történt az eladás, a számla száma P-20543. Harminc napon belül fizetés esetére 5% engedmény; számla kiegyenlítve május 8-án.

Alkalmasint az egész terem hallotta. Legalábbis mindenki felkapta a fejét.

- Honnan az ördögből tudja maga ezt? - kérdezte Prescott.

John nézte egy pillanatig az elképedt arcot.

- Történetesen emlékszem, J. P. - felelte.

- Emlékszik, na persze. Ismételje meg!

John kicsit akadozva megismételte, és Prescott leírta egy darab papírra. Kissé szuszogott, mert az előrehajlástól tekintélyes pocakja a rekeszizmába nyomódott. John megpróbált észrevétlenül elhúzódni a cigarettafüst elől.

- Ross - mondta Prescott -, nézze meg, hogy van-e egyáltalán valami ezekről a számítógépben. - Aztán odafordult Johnhoz. - Nem szeretem a vicces fiúkat. Mit csinálna, ha most elhinném a maga adatait, és visszamennék velük?

- Semmit. Ezek helyes adatok - mondta John. Tisztában volt vele, hogy mindenki őt figyeli.

Ross átadta az eredményt. Prescott megnézte.

- Ezek a komputer adatai?

- Igen, J. P.

Prescott a papírra bámult, aztán John felé bökött a fejével.

- És ő micsoda? Egy másik komputer? Hajszállra ezt mondta.

John megpróbálkozott egy erőten mosollyal, de Prescott mordult egyet, és kiment. A cigaretta bûze még sokáig emlékeztette ottlétére.

- Mi volt ez a kicsiny hókuszpokusz? - kérdezte Ross. Kitalálta, hogy mi kell neki, és előre megnézte, hogy villoghasson?

- Nem, uram - felelt John. - Véletlenül emlékeztem rá. Szoktam emlékezni az ilyesmire.

- És éveken át erőt vett magán, hogy ezt eltitkolja derék kollégái elől? Nincs ebben a teremben senki, aki álmában is fel merte volna tételezni, hogy ilyen memóriát rejteget a

mögött a jellegtelen homloka mögött.

- Minek hetvenkedni, nem igaz, Mr. Ross? Most, hogy kiderült, nem úgy fest, mintha különösebben örülnének neki.

Nem is örültek.

Ross végigmérte és otthagya.

6.

Este Gino vendéglőjében John az izgalomtól alig tudott, összefüggően beszélni, Susan azonban türelmesen hallgatta, és megpróbálta mederben tartani a beszámolót.

- Azt mondd, egyszerűen csak emlékeztél rá - mondta. - De Johnny, ez még nem bizonyít semmit.

- Hülye vagy?! - Aztán ahogy Susan idegesen körbepillantott, és csillapítóan intett, félig sűgva ismételte: - Hülye vagy? Csak nem képzeted, hogy ez az egyetlen dolog, amire emlékszem? Azt hiszem, mindenre emlékszem, amit valaha hallottam. Csak lehívás kérdése. Mondj például valamit Shakespeare-től!

- Lenni vagy nem lenni.

John lesajnáló pillantást vetett rá.

- Na ne hülyéskedj! Mindegy, nem érdekes. Az a lényeg, hogy ha bárhonnán is idézel egy sort, addig folytatom, amíg csak akarod. Elolvastam pár Shakespeare-darabot az angol irodalom-órákra meg magamtól is, és bármelyiket fel tudom mondani. Megpróbáltam! Mint a vízfolyás! Azt hiszem, el tudom ismételni bármelyik könyvből vagy újságból bármelyik részt, amit valaha is elolvastam, vagy akármilyen tévéműsort, amit láttam, szóról szóra, jelenetről jelenetre.

- És most mit fogsz csinálni? - kérdezte Susan.

- Ez nincs mind folyton, tudatosan a fejemben. Biztosan nem. Várj, rendeljünk.

- Biztosan nem... - mondta John át perccel később. Úristen, tudom, hogy hol hagytam abba! Biztosan nem hiszed azt, hogy szüntelenül egy Shakespeare-idézetekből álló óceánban úszkállok. Akarni kell, hogy előjőjenek. Nem nagyon, de akarni kell.

- Hogyhogy?

- Nem tudom. Hogyan emeled fel a karodat? Milyen parancsot adsz az izmaidnak? Egyszerűen akarod, hogy felemelkedjen, és felemelkedik. Na, szóval mindenre visszaemlékszem, amit valaha olvastam vagy láttam - ha akarok. Ha nem akarok, nem. Nem tudom, hogyan csinálom, de megy.

Megérkezett az első fogás, és John vígan nekilátott. Susan belebökött a töltött gombába.

- Izgalmasan hangzik.

- Izgalmasan? A világ legcsodálatosabb játéka! A saját agyam! Figyelj ide, bármilyen szót helyesen lebetűzők! Nem hiszem, hogy valaha az életben elkövetek még egy helyesírási hibát.

- Minden szótárra és nyelvtankönyvre emlékszel, amit elolvastál?

- Ne gúnyolódj - nézett fel John szúrósan. - De én...

John leintette.

- Soha nem szórakoztattam magam szótárakkal. Viszont emlékszem a szavakra és kifejezésekre az olvasmányaimból, és ott helyesen írták és alkalmazták őket.

- Nem olyan biztos. Akármelyik szót olvashattad akárhol helytelenül írva és helytelen értelemben is.

- Ezek kivételek. Messze leggyakrabban a korrektül használt irodalmi angollal volt dolgom, és ezáltal kiszűrődnek a hibák, a tévedések és marhaságok. De ez nem minden. Biztos vagyok benne, hogy most is, ahogy itt ülök, lassan egyre intelligensebb vagyok.

- És nem aggódsz? Mi lesz, ha...

- Ha túl intelligens leszek? Mondd már meg, hogy az istenbe lehetne ez hátrányos?
 - Azt akartam mondani - mondta hidegen Susan -, hogy ez nem intelligencia. Ez csak a korlátlan lehívás képessége.
 - Hogyhogy csak? Ha egyszer bármit felidézhetek, ha tökéletesen beszélem a nyelvet, ha végtelen mennyiségű ismerettel rendelkezem, nem intelligensebbnek fogok tenni? Nem arról van inkább szó, hogy egy kicsit féltékeny vagy, Sue?
 - Nem - felelt még fagyosabban Susan. - Ha olyan nagyon akarom, én is bármikor kaphatok egy injekciót. John letette a villát.
 - Ezt nem mondd komolyan.
 - Nem, de mi van akkor, ha igen?
 - A különleges ismereteiddel sem tudsz kitérni a helyzetemből.
 - Miféle helyzetedből?
 Meghozták a fő fogást, és John pár percig nem törődött mással. Aztán suttogva mondta:
 - Abból, hogy én vagyok az első! Homo superior! Belőlünk soha nem lesz olyan nagyon sok. Hallottad, mit mondott Kupfer, némelyek túl hülyék hozzá, a túl okosok meg nemigen változnak meg. Én vagyok az egyetlen!
 - A halálos szürke - somolygott Susan.
 - Az voltam. Lesznek majd többen is. Nem sokan, de lesznek. És én meg akarom tenni a magamét, mielőtt a többiek megérkeznek. A cég miatt, tudod? Értünk!
 Elhallgatott, és magába merülten próbálgatta új képességeit.
 Susan némán és boldogtalanul ette a vacsoráját.

7.

John néhány napig az emlékeit rendezgette. Olyan volt, mint valami katalógus készítése. Sorra-rendre idézte fel a Qantumnál töltött hat év tapasztalatait; mindazt, amit hallott, minden iratot és cédulát, amit elolvasott.

Nem volt nehéz kiszűrni a közömböseket vagy jelentékteleneket, és "eltárolni" a "további intézkedésig megőrizendő" feliratú rekeszbe, ahol nem zavarták a fő folyamatot. Más adatokat szépen sorba állított, hogy a váz kibontakozhasson.

Erre a csupasz vázra "hordta fel" a pletykákat és szóbeszégeket, amiket hallott. Dicsérő vagy gonoszkodó megjegyzéseket; konferenciákon elhangzott szófordulatokat és közbeszólásokat, amik fölött akkor elsiklott. Azok a dolgok, melyek nem illettek a képbe, amit felépített, értéktelenek, tartalmatlanok voltak, ám a többi remekül kattant a helyére, s ez a pusztá tény is bizonyította az értékelés helyességét.

Minél jobban tisztult és vált összefüggővé a kép, annál jelentősebbekké váltak az újabb és újabb részletek, és annál könnyebben illeszkedtek a helyükre.

Kedden Ross megállt John asztala előtt.

- Ez egyszer szeretném az irodámban látni, Mr. Heath, ha a tisztelt lábai arrafelé méltóztatnák vinni önt.

- Fontos? - emelkedett fel nehézkesen John. - Sok a munkám.

- Hogyne, látszik is - nézett Ross az asztalra, ahol semmi egyéb nem volt, mint egy mosolygós műtermi fotó Susanról. - És egész héten ilyen sok volt. Nos, azt kérdezte, fontos-e az irodámba látogatnia: számomra nem. Önnek - életbevágó. Imhol tehát irodám ajtaja. Az pedig ott a kijárat - a francba. Válassza ki hát az egyiket - de gyorsan.

John bólintott, és sietség nélkül követte Rosst az irodába. Ross elhelyezkedett az asztala mögött, de Johnt nem kínálta helyel. Egy percig mereven nézte, aztán megszólalt:

- Mi a fene ütött magába ezen a héten, Heath? Nem tudja, mi a dolga?

- A kötelességemnek, azt hiszem, eleget teszek - felelte John. - A Microcosmicról szóló jelentésem ott van készen az asztalán, egy héttel a határidő előtt. Kétlem, hogy bármi kifogása

lehetne.

- Kétli, mi? Engedélyre van tán szükség kifogások emeléséhez, ha énelkemmél már meghányom-vetem döntésemet? Avagy épp az ön engedélyéért vagyok folyamodandó?

- Úgy tűnik, pontatlanul fogalmaztam, Mr. Ross. Kétlem, hogy racionális kifogásai lehetnének a jelentésemmel kapcsolatban. Más természetű észrevételei természetesen csakis önre tartoznak.

Ross felemelkedett.

- Ide figyeljen, maga balfácán! Ha én egyszer úgy határozok, hogy befűtök magának, nem a szájnak szóiból tudja majd meg a hírt. Bizony mondom, semmi nem lesz, mi idves újságot hoz önnek. Ez ajtón át ön rettentő bukfencel távozand, s e bukfenc ennen lábamtól nyeri majd a meghajtást. Ezt forgassa azon parányi agyában, s nyelvére kantárt vessen azon óriási pofájában. Hogy munkáját elvégezte vagy sem, az e percben fontossággal nem bír. Ki s mi jogosította fel magát, hogy mindeneket irányítson?

John nem felelt.

- Mi? - hörögte Ross.

- Utasítása úgy szólt: "Nyelvére kantárt vessen azon óriási pofájában".

Ross ijesztően elvörösödött.

- Válaszoljon, ha kérdzem!

- Nincs tudomásom róla - mondta John -, hogy bárkit is irányítanék.

- Ezen teremben nincs egy ember sem, akit legalább egy alkalommal ki ne javított volna valamiben. A TPM-mel kapcsolatos levelezésben felülbíráltá Willoughby, Bronstein kódjával behatolt a főhálózatba, s csak Isten a megmondhatója, miket kell még megtudnom magáról az elkövetkezendő két napon. Maga felborította e részleg munkáját, és ennek azonnal vége kell hogy legyen! Itt vagy halálos nyugalom lesz, ember, vagy földindulás, de magának!

- Ha egy szűk értelemben beleavatkoztam is a dolgokba - mondta John -, ez a vállalat érdekében történt. Ahogy Willoughby a TPM-et kezelte, az összeütközésbe keverte volna a Quantum Gyógyszert a kormányrendeletekkel, mint arra rá is mutattam azon emlékeztetők egyikében, melyeket önnek továbbítottam, s melyeket láthatóan még nem volt ideje elolvasni. Ami Bronsteint illeti, egyszerűen figyelmen kívül hagyta az általános szabályokat, és a szükségtelen vizsgálatok 50 000 dollárba kerültek a cégnek, amit könnyűszerrel tudtam bizonyítani a megfelelő összefüggések megjelölésével - egyébként pusztán azért, hogy az ügyről való világos emlékeimet igazoljam.

Ross feje szemmel láthatóan dagadt egyre nagyobbra.

- Heath, maga az én feladatkörömet bitorolja. Ekképpen most összeszedi az összes személyes holmiját, elhagyja emez épületet még ebéd előtt, és a lábát ide többé be nem teszi. Ha mégis, mennyei boldogság leszen számomra, hogy lábammal segítsem újra kifelé. Az elbocsátásáról szóló hivatalos értesítést a kezébe adom, vagy a torkán dugom le, még mielőtt összepakol, ha mégúgy iparkodik is.

- Ne fenyegetőzzön, Ross - mondta John. - A maga hozzá nem értése negyedmillióba van a vállalatnak, és ezt, maga is tudja.

Ross leeresztett. Kis csend után megfontoltan kérdezte:

- Miről beszél?

- A Quantum Gyógyszer csontig legatyásodott a Nutley-féle hajszában, és végül lecsúszott róla, mert bizonyos információtöredékek, melyek az ön kezében voltak, nem jutottak el az igazgató tanácshoz. Maga vagy elfelejtette, vagy nem érdekelte a dolog, tehát vagy alkalmatlan a munkájára, vagy hűtlen, és pénzt csinált belőle.

- Maga beteg.

- Nem kell hinnie nekem. Az adatokat megtalálhatja a komputerben, aki tudja, hol kell keresni, és én tudom, hol kell keresni. És még valami. Mindaz, amit tudok, benne van a gépben és meg fog jelenni az érintettek asztalán két perccel azután, hogy elhagytam ezt a

helyet.

- Ha igaz lenne is, amit állít - mondta nehézkesen Ross -, maga egyáltalán nem tudhatna róla. Ez csak egy ócska zsarolási kísérlet. Maga azzal fenyegetőzik, hogy megrágalmaz.

- Jól tudja, hogy ez nem rágalom. Ha nem hiszi, hadd mondjam el, hogy létezik egy feljegyzés, amely nincs a számítógépben, de nem túl nehéz következtetni rá, és kitalálni a tartalmát abból, ami viszont ott van. A hiányát magának kellene megmagyaráznia, és ez valószínűsíti azt, hogy maga is tüntette el. Tudja, hogy nem blöffölök.

- Akkor is zsaroló.

- Miért? Én nem követelek, és nem fenyegetőzöm. Pusztán csak megindokoltam az elmúlt kétnapi tevékenységemet. Ha viszont távozásra kényszerítenek, meg kell mondanom, miért megyek el, nem?

Ross nem felelt.

- Kérjem tehát a felmentésemet? - kérdezte nyugodtan John.

- Kifelé!

- Az utcára vagy az asztalomhoz?

- Az asztalához - mondta Ross. Az arca alapján tanulmányt lehetett volna írni a gyűlöletről.

8.

Susan otthon előkészítette a vacsorát, komoly gondot és odafigyelést fordítva a részletekre. Saját megítélése szerint még soha nem volt ennyire csábító, és úgy érezte, mindennél fontosabb, hogy John figyelmét legalább egy kicsit elterelje önmagáról.

- Mindenesetre ünnepeljük meg a boldog legénykor utolsó kilenc napját - mondta, és igyekezett vidámnak látszani.

- Nagyobb dolgot kell megünnepelnünk - mondta John marcona mosollyal. - Csak négy napja, hogy megkaptam a Disinhibitort, és már sikerült Rosst a helyére tennem. Nem fog okvetetlenkedni többet.

- Úgy látszik, nem egyformák az érzelmi irányultságaink - mondta Susan. - Akkor meséld el a te gyengéd emlékeidet részletesen.

John lendületesen előadta a történetet, fennakadás nélkül szó szerint idézve a beszélgetést.

Susan mereven figyelt, anélkül hogy a John szavaiból sugárzó győzedelmes öröm a legkisebb hatással lett volna rá.

- Honnan tudod Rosstról mindezt?

- Ez nem titok, Sue. A titkok csak annak látszanak, mert az emberek nem emlékeznek a dolgokra. Ha összeszedsz minden megjegyzést, minden beszámolót, minden kósza szót, amit neked mondtak, vagy csak meghallottál; aztán megvizsgálod őket minden lehetséges összefüggésben, akkor rájössz, hogy az emberek szüntelenül és mindenben elárulják magukat. Ki tudod csípni az utalásokat, melyek ebben a komputerizált világban elvezetnek a szükséges feljegyzésekhez. Ez lehetséges. Én meg tudom csinálni. Ezt csináltam Rosssal, és megtehetem bárkivel, akivel kapcsolata kerülök:

- Fel is bőszítheted őket.

- Ross felbőszült. Elhiheted.

- És ez bölcs dolog volt tőled?

- Mit tehet? Kicsit lehűtöttem...

- Kap eleget fölülről...

- Nem sokáig. Holnap kettőkor találkozóm van az öreg Prescottt fiúval és a rohadt cigarettáival. Eltakarítom az útból Rosst.

- Nem túl gyors, amit csinálsz?

- Túl gyors? Még el se kezdtem. Prescott csak egy lépcsőfok. A Quantum Gyógyszer is csak egy lépcsőfok.

- Akkor is túl gyors, Johnny. Szükséged volna valakire, aki irányít. Szükséged...

- Semmire sincs szükségem. Ezzel - kopogtatta meg a homlokát - senki és semmi nem állíthat meg.

- Jó - mondta Susan. - Ne vitatkozzunk most ezen. Másféle tervekről kellene beszélnünk.

- Tervekről?

- A mi saját terveinkről. Már csak kilenc nap, és összeházasodunk. Ugye nem térnek vissza a régi szomorú napok, amikor elfelejtetted a dolgokat?

- Hogyne, tudok róla - mondta mogorván John. - De most át kell szerveznem a Quantumot. Őszintén szólva komolyan gondoltam arra, hogy el kellene halasztanunk az esküvőt, míg jól kézben nem tartom a dolgokat.

- Ó. És mikor lenne az?

- Nehéz megmondani. Nem túl soká, amilyen iramban csinálom. Egy hónap, talán kettő, gondolom. Hacsak - vált csúfondárossá a hangja - nem tartod túl gyorsnak a tempót.

Susan nehezen lélegzett.

- Tervezted, hogy megkérdezed az én véleményemet is?

- Meg kellene hogy kérdezzek? - húzta fel a szemöldökét John. - Mi értelme volna? Nyilván te is látod, mi történik. Nem szakíthatjuk félbe, hiszen elvesztenénk a lendületet. Nézd, én egy matematikai fenomén vagyok. Olyan gyorsan osztok és szorzok, mint egy számítógép, mert életem során majd minden műveletet elvégeztem egyszer, és felidézem az eredményt. Átnéztem a négyzetgyöktáblázatot, és...

- Úristen, John! - kiáltott fel Susan. - Te tényleg egy kölyök vagy, aki új játékot kapott! Elvesztetted az arányérzékedet! Ez a korlátlan emlékezet semmire sem jó, csak arra, hogy trükköket csinálj! Egy cseppet se leszel tőle intelligensebb, egy szikrányival sem lesz jobb ítélőképességed, egy hajszálnyival több józan eszed! Körülbelül olyan agyafűrt vagy, mint egy éles gránáttal játszódozó kisfiú. Kéne melléd valaki, akinek esze is van!

- Igen? - nézett rá savanyúan John. - Nekem úgy tűnik, elérem, amit akarok.

- El? Engem is akarsz, ugye?

- Micsoda?

- Folytasd, Johnny! Akarsz engem, nem? Akkor használd a fantasztikus memóriádat! Emlékezz rá, hogy ki vagyok, mi vagyok, idézd fel a dolgainkat, a meghittséget, a vonzalmat, az érzéseket.

John, még mindig értetlen homlokráncolással kinyújtotta felé a karját.

Susan hátralépett.

- De attól nem leszek a tied! Nem tudsz engem a karodba emlékezni! Ahhoz szeretned kell! Az a baj, hogy nincs eszed és intelligenciád, hogy felismerd és sorba rakd az értékeket! Tessék, fogd ezt, és tűnj el a lakásomból, mielőtt valami sokkal nehezebbet vágok a fejedhez!

John megállt, és felvette a földről a jegygyűrűt.

- Susan...

- Azt mondtam, kifelé! A Johnny & Sue ezennel megszűnt!

Az arca lángolt a haragtól. John némán megfordult és elment.

9.

Amikor másnap megérkezett a vállalathoz, Anderson várta, arcán ideges türelmetlenséggel.

- Mr. Heath - mondta mosolyogva, és felállt.
- Mit akar? - kérdezte John.
- Itt nyugodtan beszélgethetünk, ugye?
- Tudtommal nincsenek poloskák.
- Úgy volt, hogy holnapután jelentkezik nálunk vizsgálatra. Vasárnap. Emlékszik?
- Természetesen emlékszem. Nem tudok nem emlékezni. Másképp dönteni viszont tudok.

Miért volna szükségem a vizsgálatra?

- De miért ne volna, uram? Abból, amit Kupfer meg én itt-ott hallottunk, úgy tűnik, hogy a kezelés tökéletesen sikerült. Tulajdonképpen nem is szívesen várnánk vasárnapig. Ha velem tudna jönni még ma - esetleg most rögtön -, az remek lenne. Nekünk is, a Quantumnak és az emberiségnek.

- Akkor kellett volna ott tartania, amikor még lehetett mondta John. - Maga elküldött a dolgomra, hagyta, hogy folytassam az életemet és a munkámat ellenőrizetlenül, hogy természetes közegben tesztelhessem, és jobban megfigyelhesse, hogy mennek a dolgok. Ez számomra kockázatos volt, de ez magát persze nem zavarta.

- Mr. Heath, mi erre nem is gondoltunk. Mr. ...

- Ne mondja ezt. Mindes szóra emlékezem amit maga meg Kupfer a múlt vasárnap mondtak és nyilvánvaló számomra, hogy igenis erre gondoltak. Szóval, ha enyém volt a kockázat, enyém a nyereség is, Nincs szándékomban biokémiai csodabogárként bemutatkozni, aki egy injekciós túból kapta a képességeit. És azt sem akarom, hogy túl sok hozzám hasonló mászkáljon szanaszét. Most egyetlen és egyedüli vagyok, és ki akarom ezt használni. Ha kész vagyok és nem előbb! -, lehet szó az együttműködésünkről meg az emberiség javáról. De jegyezze meg, én tudom, hogy mikor leszek kész, és nem maguk. Úgyhogy ne zaklassanak - majd én jelentkezem.

Andersonnak sikerült lágy mosolyt erőltetnie az arcára.

- Mr: Heath, tulajdonképpen hogyan tudná megakadályozni, hogy nyilvánosságra hozzuk az egészszet? Akikkel ezen a héten dolga volt; azoknak nem lesz probléma, hogy felismerjék és tanúsítsák a változást.

- Igazán? Hát jól figyeljen, Anderson, és hagyja abba ezt a bárgyú vigyorgást, mert idegesít. Megmondtam, hogy minden szóra emlékszem, amit Kupferrel mondtak. Emlékszem minden hangsúlyra és árnyalatra. Amit ezek elárulnak, az köteteket töltene meg. Éppen eleget értettem meg ahhoz, hogy átnézzem a betegszabadság-kimutatásokat, és tudtam, hogy mit keressek. És világossá vált, hogy nem én vagyok az első Quantum-alkalmazott, akin maguk kipróbálták a Disinhibitort.

- Képtelenség. - Anderson már egyáltalán nem mosolygott.

- Nem az. Maga pontosan tudja, és jobb, ha elhiszi, hogy be is tudom bizonyítani. Tudom az érintettek nevét - egyikük történetesen nő -, tudom, melyik kórházakban kezelték őket, és tudom, hogy milyen áltörténetekkel kerültek oda. És minthogy maga nem figyelmeztetett mindeerre, mikor rávettem hogy én legyek a negyedik kétlábú kísérleti állata, nemigen tartozom magának mással, mint egy börtönbüntetéssel.

- Nem vitatkozom magával, Heath - mondta Anderson -, de hadd mondjak valamit. A hatás gyengülni fog. A tökéletes memóriája nem marad meg örökké. Vissza fog jönni hozzánk újabb kezelésért, és akkor mi szabjuk meg majd a feltételeket.

- Tökfej - felelt John. - Ne higgye, hogy nem néztem utána a jelentéseinek, már azoknak, amelyeket nem tartott titokban. És van már némi elképzelésem róla, hogy mit is kellett eltitkolnia. A kezelés hatása egyes esetekben tartósabb, máskor kevésbé, de ha hatékonyabb, akkor feltétlenül tartósabb is. Nálam pedig rendkívül hatékonynak bizonyult, így meglehetősen soká is fog tartani. És amikor majd újra eljövök magához, ha egyáltalán szükségem lesz rá, addigra olyan helyzetben leszek, hogy a legkisebb kudarc az együttműködésünkben végzetes következményekkel jár majd magukra nézve. Úgyhogy eszébe se jusson ilyesmi.

- Maga hálátlan...

- Kíméljen meg - mondta fáradtan John. - Nincs több időm, hogy hallgassam a locsogását. Menjen innen. Dolgom van.

Anderson elment.

Arcán félelem és zavarodottság tükröződött:

Fél három volt, amikor John besétált Prescott irodájába, és ez egyszer nem bánta a cigarettafüstöt sem. Jól tudta, hogy nincs messze az idő, amikor Prescottnak választania kell a cigaretta és az állása között.

A szobában ott ült Arnold Gluck és Lewis Randall is, és John sötét örömmel vette tudomásul, hogy a részleg három fő vezetőjével áll szemben.

Prescott letette a cigarettáját a hamutartóba, és, megszólalt:

- Rossz arra kért, hogy adjak magának félórát, és az minden, amit kapni fog. Maga az a trükkös fiú, ugye?

- A nevem John Heath, uram, és szeretnék bemutatni önnek egy vállalati szintű ésszerűsítési tervet, mely maradéktalanul kihasználja a számítógépkorszak és az elektronikus adattovábbítás lehetőségeit, s egyúttal alapul szolgál további módosításokhoz, ahogy a technológia fejlődik.

A három ember összenézett.

- Maga képzett a hivatali irányítás terén? - kérdezte Gluck.

- Nincs rá szükségem, uram. Hat éve dolgozom itt, és emlékszem minden tranzakció legkisebb részleteire is, melyhez valaha is közöm volt: Vagyis ezeknek az adás-vételeknek az egész szerkezete világos előttem, és nyilvánvalóak a fogyatékoságok is. Az ember látja, hogy merre tart a dolog, és hol folyik pazarlás, vagy hol alacsony a hatékonyság. Ha figyelnek, elmondom. Könnyen meg fogják érteni.

Randall, aki a vörös haja és a szeplői jóvoltából fiatalabbnak látszott a koránál, epésen közbeszólt:

- Remélem, tényleg nem lesz túl bonyolult, mert tudja, elég nehéz fejünk van...

- Nem lesznek nehézségeik - mondta John.

- És, huszonegy perce van, egy másodperccel se több szólt Prescott, az órájára nézve.

- Nem fogom kihasználni - felelt John. - Már vázoltam, és gyorsan kifejthetem.

Tizenöt percig tartott, és a három felelős személy figyelemre méltó némasággal hallgatta. Végül Gluck szólalt meg. Apró szeme ellenségesen csillogott.

- Ez úgy hangzik, mintha maga szerint kitűnően megvolnánk a most foglalkoztatott vezetők felével is.

- Kevesebb, mint felével - mondta szárazon John. - És nagyobb lenne a határfok. A szakszervezetek miatt nem rúghatjuk ki egy utasítással a közönséges személyzetet, de hasznos lenne fokozatosan megválni tőlük. A vezetőséget azonban nem védik, őket el lehet küldeni. Ha elég öregek, nyugdíjat kaphatnak, ha meg elég fiatalok, szerezhetnek másik állást. Nekünk a Quantumra kell gondolnunk.

Prescott, aki mindeddig vészjósló csendben üldögélt, dühödten beleszívott rettenetes cigarettájába, és megszólalt:

- Az ilyen változásokat rendkívül körültekintően kell megvizsgálni és a legnagyobb elővigyázattal végrehajtani, ha egyáltalán. Ami papíron logikusnak tűnik, kirostálódhat az emberi megfontolásokon.

- Prescott - mondta John -, ha nem fogadják el ezt az átszervezési javaslatot egy héten belül, és nem bíznak meg engem a megvalósítás vezetésével, akkor felmondok. Nem lesz nehéz állást találnom egy kisebb cégnél, ahol a tervem még könnyebben lesz átültethető a gyakorlatba. Egy kis vezető csoporttal olyan fejlődést érek el mennyiségben és hatékonyságban, további létszámnövelés nélkül, hogy egy év múlva csődbe juttatom a Quantum Gyógyszert. Örömeimet fogom lelteni benne, ha most rákényszerítenek, úgyhogy jól gondolják meg. A félóra lejárt. Viszlát.

És kiment.

11.

Prescott a higgadt számítgatás arckifejezésével nézett utána.

- Azt hiszem - mondta a másik kettőnek -, komolyan gondolja, amit mond, és minden tevékenységünk legapróbb részletét is jobban ismeri, mint mi. Nem engedhetjük el.
- Azt akarja mondani, hogy el kell fogadnunk a tervét? kérdezte döbbenetben Randall.
- Ezt nem mondtam. Most menjenek, és ne felejtsek, hogy ez az egész szigorúan bizalmas.
- Van egy olyan érzésem - mondta Gluck -, hogy ha nem csinálunk valamit, egy hónapon belül pucér seggel találjuk magunkat az utcán.
- Nagyon valószínű - mondta Prescott -, úgyhogy csinálunk valamit.
- És mit?
- Ha nem tudnak róla, nem lehet bajuk belőle. Bízzák rám a dolgot. Felejtsek el, és töltsék kellemesen a hétvégét. Miután kimentek, töprengett egy kicsit, dühödten rágva a cigarettáját. Aztán a telefonhoz lépett és tárcsázott.
- Itt Prescott. Hétfőn reggel az irodámban. Első dolguk legyen. Világos?

12.

Anderdon kissé ziláltnak tűnt. Rossz hétvégeje volt. Prescott, akinek még rosszabb volt, ellenségesen nézte.

- Maga meg Kupfer megint megpróbálták, mi?
- Erről talán inkább ne beszéljünk - mondta lágyan Anderson. - Emlékezzen vissza megállapodtunk, hogy a kutatás bizonyos aspektusait nem feszegetik. Mi vállaltuk a bukást vagy a dicsőséget, a Quantum csak az utóbbiban osztozott volna.
- A maga fizetését pedig megduplázták, és garanciát kapott, hogy a Quantum minden legális kiadást fedez. Ezt se felejtse el. Ez az ember, ez a John Heath kezelést kapott maguktól, igaz? Mondja csak meg. Nem lehet tévedés. Nincs értelme takargatnia.
- Nos, igen.
- És maguk még voltak olyan lángelmék is, hogy szabadon a nyakunkra engedték ezt a... tarantulát.
- Nem hittük, hogy ez lehet belőle. Amikor nem került azonnal sokkos állapotba, arra gondoltunk, ez az első alkalom, hogy a valós életben vizsgáljuk az eredményt. Arra számítottunk, hogy két-három napon belül összeroppan a fickó, vagy elmúlik a hatás.
- Ha nem éreztem volna magam ilyen átkozottul biztonságban - mondta Prescott -, nem hagytam volna, hogy kimenjen a fejemből a dolog, és utána néztem volna, hogy mi történt, már akkor, amikor az a fattyú először játszott számítógépet, és olyan adatokat tudott, amikre semmi oka nem volt, hogy emlékezzen. Rendben, most már tudjuk, hogy állunk. A fickó sakkban tartja a céget ezzel az új tervezettel, amit nem szabad, hogy megvalósítson. És azt sem engedhetjük meg, hogy elmenjen tőlünk.
- Ismerve a képességeit - szólalt meg Anderson -, nem lehet hogy az a tervezet tényleg jó?
- Nem érdekel, ha jó is. Ez a fattyú az állásomra pályázik, meg ki tudja még, hogy mire. Meg kell szabadulnunk tőle.
- Ezt meg hogy érti? A kutatás szempontjából pótolhatatlan.
- Felejtse el. Ez egy katasztrófa. Maguk egy szuper-Hitlert teremtenek.
- Meg fog szűnni a hatás - mondta Anderson elkínzottan.
- Igen? És mikor?
- Most még nem tudom pontosan.
- Akkor nem vállalhatom a kockázatot. Meg kell tennünk az előkészületeket, és legkésőbb holnap cselekedni kell. Nem várhatunk tovább.

John jókedvében volt. Ahogy Ross kerülte, ha lehetett, és a tisztelet, ahogy beszélt vele, amikor muszáj volt, játékonan hatott az egész munkára. A rangsor gyökeresen megváltozott, és most John volt legfölül.

Nem tagadhatta önmaga előtt, hogy tetszik neki a dolog, hogy mulattatja. Az események hihetetlenül gyorsan fejlődtek és alakultak. Még csak kilenc napja, hogy megkapta a Diszinhibítort, és máris minden mozgásba jött.

Ott van persze Susan csacsi nehéztelése, de vele majd később foglalkozik. Amikor majd megmutatja neki; milyen magasra jut még kilenc... esetleg kilencven nap alatt.

Felnézett. Ross állt az asztalánál, és várta, hogy John észrevegye, de nem mert mást tenni, minthogy a torkát köszörülte. John hátrátolta a székét, és kinyújtotta a lábait, mint aki jólesően elnyújtózik.

- Nos, Ross?

- Szeretném, Mr. Heath - mondta Ross óvatosan -, ha bejönne az irodámba. Felmerült valami fontos kérdés, és őszintén szólva csak maga tudná eligazítani.

John lassan felállt.

- Miről van szó?

Ross némán körbeintett a szobán, ahol legalább öten ültek hallótávolságban. Aztán az irodája felé pillantott, és nyájas kézmozdulattal invitálta John-t.

John habozott, de Ross évekig feltétlen tekintélyként állt fölötte, s ebben a pillanatban a megszokás vezette reakcióit. Ross előzékenyen kitárta az ajtót, aztán maga is belépett:

Becsukta maga mögött, feltűnés nélkül kulcsra zárta, és ott maradt állva. A könyvszekrény mögül Anderson lépett elő.

- Mit jelentsen ez? - kérdezte élesen John.

- Semmit, Heath - mondta Ross. A mosolya lassan sunyi vigyorra vált. - Csupán kiségtjük magát ebből az abnormális állapotból. Visszahozzuk a megszokottba. Ne mozduljon, Heath. Anderson fecskendőt tartott a kezében.

- Ne kapálózzon, kérem. Nem akarjuk bántani.

- Kiáltok - mondta John.

- Ha egy szót is szól - felelt Ross -, mutatok magán egy jó fogást, és addig tartom, míg kifordul a szeme. Nagy kedvem vagyom hozzá, úgyhogy csak kiabáljon.

- Az összes magukról szóló adat biztos helyen van. Ha bármi történik velem...

- Mr. Heath - szólt Anderson -, magával nem történik semmi. Éppen arról van szó, hogy magával semmi ne történjen. Most visszakerül oda, ahol volt. Ez mindenképpen bekövetkezne, mi csak egy kicsit meggyorsítjuk a dolgot.

- Szóval én majd tartom magát, Heath - figyelmeztette Ross. - És ne mozogjon, mert ha megzavarja a barátunkat a tűjével, hát megbillenhet az ujja, és esetleg többet ad be magának, mint a gondosan kiszámított adag. Akkor meg még a végén egyáltalán nem fog emlékezni semmire.

- Tehát ezt eszelték ki - hátrált John. - Azt hiszik, hogy így biztonságban lesznek. Hogy elfelejtek mindent magukról, az adatokról, meg hogy hol vannak. Csakhogy...

- Nem fogjuk bántani, Heath - ismételte Anderson. John homlokán kiütött a verejték. Egész testén benutság vett erőt.

- Amnézia!... - suttogta elfulladva, olyan borzadályal, amit csak olyan ember érezhet, akinék tökéletes az emlékezete.

- De hát hiszen akkor erre sem fog emlékezni igaz? - mondta Ross. - Rajta, Anderson!

- A francba - motyogta Anderson lemondóan. - Tönkreteszek egy tökéletes vizsgálati alanyt. - Megfogta John ernyedett jobb karját, és felemelte a fecskendőt.

Hirtelen kopogtak az ajtón, és kintről egy csengő hang szólalt meg:

- John!
 Anderson megdermedt.
 Ross a kopogtatásra az ajtó felé fordult, aztán visszanézett, és sűrűn sziszegte:
 - Lője már bele azt az izét, doki!
 A hang ismét megszólalt:
 - Tudom, hogy itt vagy; Johnny! Kihívtam a rendőrséget. Már úton vannak!
 - Csinálja már - sűgta ismét Ross. - A nő hazudik. És mire ideérnek, mindennek vége lesz.
 Ki tud bármit is bizonyítani?
 De Anderson határozottan megrázta a fejét.
 - Ez a menyasszonya. És tud a kezelésről. Ott volt.
 - Maga idióta!
 Az ajtón ismét kopogtak, és újra a hang, elfúlóan:
 - Engedjenek be! Ezek... Engedjenek...
 - Csak úgy lehetett a pasast beleegyezésre bírni, hogy a nő is beleegített - mondta Anderson. - Egyébként azt hiszem, nem kell már semmit sem csinálnunk. Nézze meg a fickót.
 John az egyik sarokban hevert, összeroskadva, eszméletlenül.
 - Megrémült - folytatta Anderson. - És ez olyan sokkot idézhet elő, amely normális körülmények közt blokkolhatja az emlékezést. Azt hiszem, a Disinhibitor hatása kitörlődött.
 Engedje be a nőt, és hagyja, hogy én beszéljek vele.

14.

Susan sápadtan ült, és védelmezően ölelte át exvőlegénye vállát.
 - Mi történt?
 - Emlékszik az injekcióra, amelyik...
 - Igen, igen. Mi történt?
 - A vőlegényének tegnapelőtt, vasárnap kellett volna bejönnie hozzánk, alapos kivizsgálásra. De nem jött el. Aggódtunk miatta, és a főnökeitől kapott beszámolóok még inkább nyugtalanítottak. Arrogánssá, nagyzólová, ingerlékennyé vált. Talán ön is észrevette. Úgy látom, nem viseli a jegygyűrűjét.
 - Mi... Vitatkoztunk - mondta Susan.
 - Akkor érti, miről van szó. Ha valami élettelen gépről volna szó, azt mondanám, túlhevült a motorja, mert egyre jobban és jobban felgyorsult. Ma reggel már halaszthatatlannak látszott, hogy kezelést alkalmazzunk. Rábeszéltük, hogy jöjjön be ide, bezártuk az ajtót, és...
 - Beadtak neki valamit, míg én odakint kiabáltam és dörömböltem!
 - Szó sincs róla - mondta Anderson. - Nyugtatót kellett volna adnunk neki, de túl késő volt már. Leghelyesebb, ha úgy fogalmazok: összeroppant. Megvizsgálhatja a testét, hogy lát-e friss tüszúrást. Mint menyasszonya, gondolom, megteheti. De nem fog találni.
 - Meglátjuk - mondta Susan. - És most mi lesz?
 - Biztosan rendbejön. Újra a régi önmaga lesz.
 - A halálos szürkesség?
 - Nem lesz tökéletes az emlékezete, de tíz nappal ezelőttig nem is volt az. A cég természetesen korlátlan idejű fizetett szabadságot biztosít neki. Ha orvosi kezelés szükséges, megtérítjük a költségeket. Ha pedig egyszer majd kedve lesz, visszatérhet a munkájához.
 - Valóban? Hát akkor mindezt még ma szeretném írásban látni, vagy az ügyvédemhez fordulok.
 - De Miss Collins - mondta Anderson -, ön is tudja, hogy Mr. Heath önkéntes volt. És ön szintén beleegyzett.
 - Azt hiszem - felelte Susan -, ön tisztában van vele, hogy minket félrevezettek, és bizonyára nem vennének szívesen egy nyomozást. Úgyhogy tegyen róla, hogy amit most

megígért, papírra kerüljön.

- Akkor viszont ön írjon alá egy megegyezést, hogy nem fog minket vádolni az esetleges károsodásokért, amiket a vőlegénye elszenvedett.

- Talán. Előbb szeretném látni azokat a károsodásokat. Tudsz járni, Johnny?

John bólintott, és kissé rekedten felelt:

- Igen, Sue.

- Akkor menjünk innét.

15.

Johnnak be kellett burkolnia egy omlettet és egy csésze kávé, mielőtt Susan megengedte volna, hogy beszéljen,

- Csak azt nem értem - mondta azután -, hogyan kerültél oda?

- Mondjam azt, hogy női megérzés?

- Mondjuk inkább azt, hogy Susan lángesze.

- Jó. Mondjuk. Miután hozzád vágtam a gyűrűmet, tele voltam önsajnálattal és megbántottsággal. Aztán amikor elmúlt, csak a veszteséget éreztem, mert - bármily különös is egy átlagos érzékenységű embernek - én nagyon szeretlek.

- Sajnálom, Sue - mondta John alázatosan.

- Sajnáld is. Úristen, kibírhatatlan voltál! Aztán belegondoltam, hogy ha ilyen vagy velem, akit annyira szeretsz, milyen lehetsz a kollégáiddal? És minél többet gondoltam erre, annál biztosabban éreztem, hogy erős hajlandóságuk lehet megölni téged. Ne érts félre, megérdemelted volna, de csakis tőlem. Eszem ágában sincs, hogy másnak engedjem. Nem hallottam rólad...

- Tudom, Sue. Tele voltam tervekkel, és nem volt időm... - Két hét alatt akartad megcsinálni. Tudom, te idióta, De ma reggel nem bírtam tovább. Eljöttem megnézni, hogy vagy, és itt találtalak a bezárt ajtó mögött.

John megborzongott.

- Sosem hittem volna, hogy valaha örülni fogok a dörömbölésednek meg a kiabálásodnak, de most örültem. Te állítottad meg őket.

- Felizgatna, ha elmesélnéd?

- Nem hiszem. Jól vagyok.

- Szóval mit csináltak?

- Újra le akarták gátolni az emlékezetemet. És azt hiszem, túl akarták adagolni, hogy amnéziássá tegyenek.

- Miért?

- Mert tudták, hogy a kezemben vannak. Tönkre tudnám tenni őket is meg a vállalatot is.

- Kitejt volna tőled.

- Nem vitás.

- De végül nem adták be, ugye? Vagy ez is egyike Anderson hazugságainak?

- Nem, nem adták be.

- És jól vagy?

- Nem vagyok amnéziás.

- Izé... Utálnám, ha olyannak tünnék, mint egy viktoriánus kisasszony, de remélem, tanultál a leckéből.

- Ha arra gondolsz, beláttam-e, hogy igazad van, beláttam.

- Akkor csak egy percig hadd leckéztesselek még, hogy el ne felejtsd megint. Túl hamar, túl nyíltan kezdted bele mindenbe, és túlságosan keveset törődtél a várható heves ellenállással. Tökéletes memóriád volt, és összetévesztetted az intelligenciával. Ha lett volna melletted egy igazán intelligens valaki, aki irányít...

- Te kellettél volna, Sue.
- Hát most itt vagyok, Johnny.
- És mihez kezdünk, Sue?
- Először is megszerezzük azt a papírt a Quantumtól, és minthogy kutya bajod, aláírjuk a felelősség alóli felmentésüket. Másodszor: vasárnap összeházasodunk, ahogy eredetileg terveztük. Harmadszor: majd meglátjuk. De... Johnny?
- Igen?
- Minden rendben?
- A legnagyobb rendben, Sue. Együtt vagyunk. Minden csodálatos.

16.

Nem volt szokványos esküvő. Még kevésbé szokványos, mint tervezték. És vendég is kevesebb volt. A Quantumtól például senki. Susan fejtette ki, nagyon határozottan, hogy nem lenne szerencsés meghívni őket.

Susan egyik szomszédja hozott egy videokamerát, hogy felvegye a szertartást. John szemében ez a sznobság teteje volt, de Susan szerette volna.

Aztán a szomszéd odajött, és tragikus vállvonogatással mondta:

- Nem bírom ezt a rohadt kasztnit bekapcsolni. Az ember azt hinné, hogy legalább olyat adnak, amelyik működik. Telefonálok. - És lesietett a lépcsőn, a kápolnafolyosón lévő telefonhoz.

John odalépett, és kíváncsian nézte a kamerát. Oldalt, egy kis asztalon feküdt a kezelési útmutató. Felütötte, ráérősen átlapozta, és visszatette. Körülpillantott. Mindenki mással volt elfoglalva; úgy tűnt, senki nem figyel rá.

Lopva, oldalra csúsztatta a kamera hátsó falát, és belebámult. Aztán elfordult, és elmerülten nézte a szemközti falat. Jobb kezével a szerkezetbe nyúlt, és még mindig a falat nézve igazított benne valamit. Várt egy kicsit, majd visszatolta a borítást, és megnyomta a kapcsolót.

A szomszéd bosszankodva jött vissza.

- Hogy kövessem az utasításokat - fontoskodott -, amiket nem is... - Megzavarodott, - Különös - mondta -, be van kapcsolva. Ezek szerint végig működött.

17.

Csókolja meg a menyasszonyt - mondta jóindulatúan a pap. John átölelte Susant, és odaadóan engedelmeskedett.

Susan mozdulatlan ajkakkal, sűgva kérdezte:

- Megcsináltad a kamerát. Miért?
- Azt akartam, hogy minden jól menjen - sűgta vissza John.
- Fel akartál vágni...

Szétváltak, és szerelemittasan bámultak egymásra, aztán újra összeborultak, míg a kis közönség fészkelődött és kuncogott.

- Csak próbáld meg még egyszer, én megnyúzlak - sűgta Susan. - Amíg senki nem tudja, hogy nem vesztetted el, senki nem állíthat meg. Egy év alatt megcsináljuk, ha rám hallgatsz.

- Igen, drágám - susogta John.

Makovecz Benjamin fordítása